

College van Burgemeester en wethouders gemeente Tynaarlo

Vergadering d.d. Agendapunt:	6 november 2018	Zaaknummer:	536989
Portefeuillehouder	: M.J.F.J. Thijsen	☒ Openbaar	☐ Besloten
Team	: Team Publiekszaken en Veiligheid		
Adviseur	: N. Muller	Toestelnummer [Nr.]	736

Collegevoorstel besproken in PHO van:	M.J.F.J. Thijsen	D.d.	29 oktober 2018
---------------------------------------	------------------	------	-----------------

Paraaf	Bur- ge- meester	Wethouder Kraaijenbrink	Wethouder Gopal	Wethouder Vemer	Wethouder Lammers	Wethouder de Graaf	Secretaris	Manager akkoord (kwaliteitscheck)
Conform								R.B. Baas
Bespreken								Paraaf:

Onderwerp

Deelname experiment centrale stemopneming verkiezingen 2019.

Samenvatting

De Minister van Binnenlandse zaken heeft in juli gemeenten een uitnodiging gestuurd om deel te nemen aan het experiment met centrale stemopneming. De gemeente Tynaarlo heeft bij de Minister aangegeven mee te willen doen met dit experiment. Op grond van artikel 2, tweede lid, van Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming is voor deelname een raadsbesluit nodig.

Deelname aan het experiment is gewenst om ons telproces betrouwbaarder, transparanter en beter controleerbaar te maken.

De centrale stemopneming wordt opgenomen in de Kieswet, waardoor alle gemeenten in de toekomst verplicht worden een centrale stemopneming uit te voeren.

Voorstel

1. De gemeenteraad voorstellen om in te stemmen met deelname aan het experiment centrale stemopneming voor de verkiezingen van de Provinciale Staten en de waterschappen op 20 maart 2019 en de verkiezing van het Europees Parlement op 23 mei 2019.

Besluit:

--

TOELICHTING B&W-ADVIES

1. Onderwerp

Deelname experiment centrale stemopneming verkiezingen 2019.

2. Voorstel

1. De gemeenteraad voorstellen om in te stemmen met deelname aan het experiment centrale stemopneming voor de verkiezingen van de Provinciale Staten en de waterschappen op 20 maart 2019 en de verkiezing van het Europees Parlement op 23 mei 2019.

3. Inleiding en perspectief

De wettelijke grondslag voor de centrale stemopneming is de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming die sinds 2013 bestaat. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart jl. deden 22 gemeenten mee aan het experiment centrale stemopneming (centraal tellen van de stembiljetten).

De ervaringen zijn positief: een centrale telling verloopt rustiger, biedt gelegenheid om fouten te corrigeren en verkleint het risico op een hertelling.

De Minister van Binnenlandse zaken heeft in juli gemeenten een uitnodiging gestuurd om ook deel te nemen aan het experiment met centrale stemopneming. De gemeente Tynaarlo heeft bij de Minister aangegeven mee te willen doen met dit experiment.

Op grond van artikel 2, tweede lid, van de genoemde wet is voor deelname een raadsbesluit nodig. Na goedkeuring door de raad vindt aanwijzing door het Ministerie plaats.

Het kabinet bereidt een wetsvoorstel voor waarmee centraal tellen in de Kieswet worden opgenomen. Hierdoor worden alle gemeenten verplicht bij elke verkiezing een centrale stemopneming uit te voeren. De Kieswet zal naar verwachting in 2021 worden gewijzigd. Tot die tijd wil het kabinet graag dat zoveel mogelijk gemeenten ervaring opdoen met het centraal tellen. De verkiezingen in 2019 zijn hiervoor de enige mogelijkheid (in 2020 vinden er geen verkiezingen plaats).

4. Argumenten

1.1 *Deelname zorgt voor een betrouwbaarder, transparanter en beter controleerbaar telproces.*

Doel van een centrale stemopneming is het telproces betrouwbaarder, transparanter en dus beter controleerbaar te maken.

Stembureaus verrichten op de avond van de verkiezingen na 21.00 uur alleen een telling op lijstniveau. Op de avond van de stemming kan hierdoor een voorlopige uitslag van de verkiezing bekend worden gemaakt. Op de dag na de verkiezingen worden de stembiljetten op kandidaatsniveau geteld. Deze 'centrale telling' vindt plaats tijdens een openbare zitting van het gemeentelijk stembureau. Kiezers mogen hierbij aanwezig zijn.

Door een centrale stemopneming (het centraal tellen) kan de telling van de stembiljetten gestructureerd en uniform worden georganiseerd op een locatie met voldoende faciliteiten. Door de telling de dag na de verkiezingen (door telteams) uit te voeren, worden de leden van de stembureaus op de avond van de stemming ontlast. Een stemopneming met voldoende uitgeruste krachten en in een rustige sfeer zonder tijdsdruk geeft een nauwkeuriger resultaat. Eventuele (tel)fouten van de stembureaus kunnen ook worden gecorrigeerd, waardoor het risico op een hertelling wordt verkleind. Dat dergelijke (tel)fouten zich in de praktijk voordoen, blijkt uit de ervaringen van gemeenten die bij de vorige verkiezingen deelgenomen hebben aan het experiment.

De centrale telling vindt plaats tijdens een openbare zitting van het gemeentelijk stembureau. De stembiljetten worden geteld door 7 tot 10 telteams bestaande uit circa 5 tellers. De leden van het

gemeentelijk stembureau en de telteams moeten door het college worden benoemd. Het gemeentelijk stembureau is belast met de toezicht op de centrale stemopneming, stelt de uitslag per stembureau vast en maakt hiervan een proces-verbaal op.

1.2 *Centrale stemopneming wordt opgenomen in de Kieswet*

De centrale stemopneming zal waarschijnlijk per 2021 in de Kieswet worden opgenomen. Elke gemeente is vanaf dan verplicht een centrale stemopneming uit te voeren. Het Kabinet wil graag dat zoveel mogelijk gemeenten ervaring opdoen met de centrale stemopneming. Tynaarlo wil graag deelnemen om deze ervaring op te kunnen doen, en eventuele verbeterpunten doorgeven aan het Ministerie voordat de Kieswet gewijzigd wordt.

5. **Kanttekeningen**

1.1 *Meer mensen nodig*

De organisatie van een centrale stemopneming komt naast de organisatie van de reguliere verkiezingswerkzaamheden. Er zijn meer mensen nodig om dit proces in goede banen te leiden en uit te voeren dan bij een verkiezing zonder centrale stemopneming.

De telling vindt plaats op donderdag 21 maart van 9.00 tot circa 16.00 uur en op vrijdag 24 mei van 9.00 tot circa 14.00 uur. Wanneer we gaan werken met 10 telteams van circa 5 tellers zijn er 50 personen nodig om de stembiljetten te tellen. Via intranet zal een oproep worden gedaan aan alle collega's voor aanmelding als teller. Als alle telteams met ambtenaren kunnen worden bezet, betekent dit de inzet van in totaal zo'n 600 uur gedurende de twee verkiezingsdagen.

Aan de managers wordt verzocht de aanmelding actief onder de aandacht te brengen bij hun teams. Bij onvoldoende interne aanmeldingen moeten externe tellers worden geworven. Voor het tellen van de stembiljetten van de waterschapsverkiezingen zou een beroep kunnen worden gedaan op de waterschappen om mensen te leveren.

Ondanks dat er meer mensen ingezet moeten worden en het een extra belasting vormt bovenop de reguliere verkiezingswerkzaamheden, wegen de argumenten voor een centrale stemopneming zwaarder. Het doel is immers het telproces betrouwbaarder, transparanter en dus beter controleerbaar te maken.

1.2 *Deelname aan het experiment brengt extra kosten met zich mee*

Voor het vervoeren van de stembiljetten moeten per stembureau (en per verkiezing) speciale afsluitbare transportboxen worden aangeschaft. Wanneer de centrale stemopneming plaatsvindt op een externe locatie (bijvoorbeeld de Sporthal in Vries) moet rekening gehouden worden met schoonmaakkosten. Daarnaast is de catering een extra kostenpost.

Het tellen van de stembiljetten wordt zoveel mogelijk gedaan door ambtenaren van de gemeente onder werktijd. Wanneer er onvoldoende ambtenaren beschikbaar zijn, moeten externe tellers worden ingezet aan wie een vergoeding moet worden betaald.

De gemeente krijgt voor deelname aan het experiment een vergoeding van € 7.500 per verkiezingsdag. Dit bedrag zal in het gemeentefonds worden gestort als onderdeel van de algemene uitkering. De extra kosten van het experiment kunnen wij met deze vergoeding dekken (daarbij wordt de inzet van de ambtelijke uren buiten beschouwing gelaten).

6. Advies

Financiën	Ja ☒	Nee ☐
Voornoemd voorstel is geen onderdeel geweest van de begroting 2019. Echter, bij de begroting zijn reeds extra middelen beschikbaar gesteld voor de verkiezingen in 2019 (€ 75.000 structureel, € 93.000 incidenteel). Het rijk stelt € 15.000 (via het gemeentefonds) beschikbaar als vergoeding voor deelname aan het experiment. Tezamen zijn deze middelen voldoende om de extra lasten van dit experiment te dekken. Bij de voorjaarsnota 2019 zal dit budgetneutraal verwerkt worden.		
Daarbij wordt specifiek aandacht gevraagd voor de ambtelijk inzet van zo'n 600 uur. Op de teldagen dient rekening te worden gehouden met verminderde inzet op de reguliere taken. De salariskosten voor deze uren worden niet meegerekend met de extra kosten voor dit experiment. De ambtelijke inzet wordt in het MT onder de aandacht gebracht.		
Juridische Zaken	Ja ☒	Nee ☐
Geen opmerkingen/ aanvullingen.		
HRM	Ja ☐	Nee ☒
Communicatie	Ja ☐	Nee ☒
Derden	Ja ☐	Nee ☒

7. Uitvoering

Na instemming door de gemeenteraad zorgt de projectleider van de verkiezingen via de Minister van Binnenlandse Zaken voor een aanwijfsbesluit. Daarnaast draagt de projectleider zorgt voor de aanschaffing van de benodigde materialen. Via intranet en de managers worden collega's verzocht te helpen met het tellen van de stembiljetten. Eventuele externe tellers worden geworven via de waterschappen, onze website en/of social media. Indien we gebruik maken van een externe tellocatie maakt de projectleider hiermee afspraken. Via een B&W voorstel worden de leden van het gemeentelijk stembureau en de tellers aangewezen, en wordt het tijdstip en plaats van de tellocatie bekendgemaakt.

8. Besloten behandelen

Niet van toepassing.

9. Bijlage(n)

1. Raadsvoorstel deelname experiment centrale stemopneming verkiezingen 2019.

Handtekening adviseur

.....
N. Muller